

An Roinn Gnóthaí Fostaíochta
agus Coimirce Sóisialaí
Department of Employment Affairs
and Social Protection

Mūsų sistemų ir paslaugų vadovas: pensinio ir vyresnio amžiaus žmonės 2020

Jeigu jums yra reikalinga papildoma informacija apie bet kurią iš šių sistemų, prašome tiesiogiai susisiekti su vietiniais atstovais. Kontaktinė informacija yra nurodyta atitinkamame šio vadovo skyriuje. Visa informacija yra taip pat nurodyta Departamento internetinėje svetainėje **www.welfare.ie**.

Šį vadovą sukūrė Užimtumo reikalų ir socialinės apsaugos departamento Komunikacijos ir klientų aptarnavimo skyrius.

2020

Apie šį vadovą

Šiame vadove pateikta pagrindinių būdų, kaip Užimtumo reikalų ir socialinės apsaugos departamentas gali suteikti paramą jums senstant, apžvalga. Taip pat rasite informaciją, kuri suteiks galimybę gauti šias paramas.

Šiame vadove nemažai rašoma apie su pajamomis susijusį socialinį draudimą (PRSI) ir reikalingumo nustatymą, todėl juos trumpai aprašome dalyje „Dalykai, kuriuos vertėtų žinoti prieš pradėdant skaityti šį vadovą“. Tai padės jums suprasti keturias pagrindines šio vadovo dalis:

1. Pajamų paramos
2. Pensijų paramos
3. Slaugytojo paramos
4. Namų ūkio paramos

Pastaba dėl šiame vadove nurodytų išmokų dydžių.

Vadove nurodyti išmokų dydžiai yra teisingi spausdinimo dieną. Jie gali kisti. Dabartinius išmokų dydžius galite rasti Departamento išleistame buklete apie išmokų dydžius (SW19) svetainėje www.welfare.ie.

Contents

Dalykai, kuriuos vertėtų žinoti prieš pradėdant skaityti šį vadovą	6
1 dalis: Pajamų paramos	10
Įvadas	10
Kas yra bedarbio išmoka?	10
Kas yra bedarbio pašalpa?	14
2 dalis: Pensijų paramos	18
Įvadas	18
Kas yra valstybinė pensija (įmokinė)	19
Kas yra valstybinė pensija (neįmokinė)	24
Kas yra našlių ir pergyvenusių registruotų partnerių (įmokinė) pensija?	26
Kas yra našlių ir pergyvenusių registruotų partnerių (neįmokinė) pensija?	31
3 dalis: Slaugytojo paramos	34
Įvadas	34
Kas yra slaugytojo išmoka?	34
Kas yra slaugytojo pašalpa?	39
Kas yra globėjo paramos pašalpa?	43

4 dalis: Namų ūkio paramos	47
Įvadas	47
Kas yra namų ūkio išmokų paketas?	47
Kas yra nemokomos kelionės?	52
Kas yra pašalpa kurui?	57
5 dalis: Papildoma informacija	64
Daugiau apie PRSI	65
Aprašymas, kas moka pagrindines, vadove minimas PRSI klasių įmokas	67
Kurios išmokos vyresnio amžiaus asmenims yra apdraustos PRSI klasėmis	69
Žodynas	71
2019 m. padidintos išmokos reikalavimus atitinkantiems suaugusiesiems ir vaikams	76
Daugiau informacijos	78

Dalykai, kuriuos vertėtų žinoti prieš pradėdant skaityti šį vadovą

Jums nereikia skaityti vadovo nuo pradžios iki pabaigos. Išsirinkite jums aktualius punktus iš turinio. Svarbu išsaugoti šį vadovą tam, kad galėtumėte pasiremti juo ateityje.

Kai kurie žodžiai yra paaishkinti

Skaitydami šį vadovą, galite susidurti su žodžiais arba frazėmis, kurių anksčiau negirdėjote. Šie žodžiai yra paryškinti ir paaishkinti tam skirtame vadovo skyriuje „Žodynas“. Žodyne žodžiai yra išrikiuoti abėcėlės tvarka.

Pavyzdžiui:

Jeigu pastebite žodžius, paryškintus kaip šie „mokestiniai metai“, tuomet žinosite, kad paaishkinimas yra žodyne.

Dalykai, kuriuos vertėtų žinoti prieš skaitant šį vadovą

Prieš skaitant šį vadovą, vertėtų šiek tiek išmanyti apie:

- PRSI; ir
- reikalingumo nustatymą.

Trumpai aptarkime kiekvieną iš šių aspektų iš eilės.

1. Trumpai apie PRSI

Jums reikia bent šiek tiek išmanyti apie su pajamomis siejamą socialinį draudimą tam, kad išsiaiškintumėte ar sumokėjote pakankamai PRSI įmokų ir galite atitikti kurios nors iš mūsų minimų paramų reikalavimus.

Tikriausiai žinote, jog PRSI įmokas turi mokėti beveik kiekvienas, nepriklausomai nuo to, ar yra įdarbintas, ar dirba individualiai. Asmenys, kurie turi **neuždirbtųjų pajamų**, taip pat privalo mokėti PRSI įmokas.

Kodėl svarbios PRSI įmokos

Tam, kad atitiktumėte tam tikrų išmokų reikalavimus, turite būti sumokėję pakankamai PRSI įmokų. Galbūt sumokėtoje arba gavote:

- darbo užmokesčio įmokas;
- **kredito įmokas** — jos laikomos PRSI įmokomis, paskirtomis jums iš valstybės, kai negalėjote mokėti įmokų (jos dar vadinamos „kreditais“);
- **savanoriški įnašai** — PRSI įmokos, kurias jūs galite pasirinkti mokėti tiesiogiai Departamentui, jeigu nebemokate privalomo PRSI gaudami darbo užmokestį ar deklaruodami mokesčius;
- savarankiškai dirbančių asmenų įmokos (žr. 21 psl.).

Taip pat yra skirtingi su pajamomis susijusio socialinio draudimo tipai. Šie tipai geriau yra žinomi kaip PRSI klasės. Jūsų atlyginimo lapelis nulems, kurias PRSI klasės įmokas mokėsite. Jeigu dirbate savarankiškai ir vienintelės jūsų pajamos yra uždirbamos iš savarankiškos veiklos, mokate S klasės PRSI įmokas, jei jūsų uždarbis siekia 5 000 eurų arba daugiau per metus.

Daugiau informacijos apie PRSI rasite 67 puslapyje. Prašome perskaityti informaciją, pateiktą vadovo pabaigoje, nes tai gali padėti atsakyti į jūsų turimus klausimus apie PRSI ir tinkamumą socialinio aprūpinimo paramos gavimui.

Savo socialinio draudimo įrašo kopiją galite gauti:

- internetinėje svetainėje www.mywelfare.ie; arba
- paskambinę telefonu 01 471 5898 ir spustelėję 4 pasirinkimą.

2. Trumpai apie reikalingumo nustatymą

Jums gali prireikti žinoti kiek daugiau apie reikalingumo nustatymą, nes kai kuriems socialinio aprūpinimo mokėjimams yra „nustatomas reikalingumas“. „Reikalingumo nustatymas“ reiškia, ar jūs atitinkate paramai keliamus reikalavimus. Tai priklauso nuo:

- jūsų pajamų;
- jūsų turimos nuosavybės vertės (išskyrus jūsų būstą);
- jūsų santaupų; bei
- jūsų sutuoktinio arba partnerio pajamų.

Tai yra naudojama tam, kad sužinotumėme ar atitinkate mokėjimo reikalavimus ir kiek mes jums mokėsime. Reikalingumo nustatymo metu neskaičiuojame visų jūsų pajamų ir santaupų. Prašome įsiminti, kad galite gauti mokėjimą ir tada, kai turite santaupų.

Šis dokumentas tėra vadovas. Jeigu norėtumėte aptarti savo situaciją su mumis, prašome apsilankyti vietiniame „Intreo“ centre arba socialinio aprūpinimo filiale.

1 dalis: Pajamų paramos

Įvadas

Jei tampate bedarbiu būdami vyresnio amžiaus, galite pateikti prašymą dėl:

- bedarbio išmokos, ar
- bedarbio pašalpos

iki jūsų 66-ojo gimtadienio.

Jei jau gaunate šiuos apmokėjimus, 16 puslapyje yra nurodyta susijusi informacija bedarbiams vyresniems kaip 62 ir 65 metų.

Kas yra bedarbio išmoka?

Bedarbio išmoka (angl. Jobseeker's Benefit) yra mokėjimas 18–66 metų amžiaus asmenims, kurie yra visiškai arba daliniai bedarbiai ir sumokėję pakankamai su pajamomis susijusio socialinio draudimo (PRSI) įmokų. Skaitykite aprašymą, kokie asmenys moka skirtingų PRSI klasių įmokas (67 puslapis).

Bedarbio išmoka mokama nuo šešių iki devynių mėnesių, priklausomai nuo jūsų turimų socialinio draudimo įmokų skaičiaus.

Kaip atitikti reikalavimus?

Tam, kad atitiktumėte reikalavimus bedarbio išmokai, privalote:

- būti visiškas arba dalinis bedarbis;
- būti ne vyresnis kaip 66 metų;
- būti darbingas;
- galėti dirbti visą darbo dieną;
- iš tikrųjų ieškoti darbo;
- būti turėjęs smarkų užimtumo sumažėjimą (mažiausiai 4 dienas be darbo iš 7);
- būti sumokėję ar turėti pakankamai įskaitytų PRSI įmokų A, H, ar P klasėje (žr. 67 puslapį).

Socialinis draudimas, už kurį mokėta kitoje šalyje

Galite naudoti bet kurias socialinio draudimo įmokas, kurias mokėjote kitoje ES šalyje, kad atitiktumėte Airijoje keliamus reikalavimus bedarbio išmokai. Norint įtraukti šiuos duomenis, jūsų paskutinė darbo vieta privalo būti Airijoje.

Kiek PRSI įmokų reikia sumokėti, kad atitikčiau reikalavimus?

Sužinoti, kiek PRSI įmokų reikia sumokėti, jog atitiktumėte reikalavimus, geriausiai padės mūsų vietinio „Intreo“ centro personalas. Taip pat galite paprašyti savo **socialinio draudimo įrašo** kopijos paskambinę numeriu 01 471 5898 ir spustelėję 4 pasirinkimą. Jame bus nurodytos jūsų PRSI įmokos. Šiuos duomenis galite aptarti su vienu iš mūsų personalo narių.

€ Koks yra išmokos dydis?

Jūsų išmokos dydis priklausys nuo vidutinio savaitinio uždarbio per **mokestinius metus**.

Jei per mokestinius metus dirbote ne visą darbo dieną ir jūsų vidutinis uždarbis buvo mažesnis kaip 300 Eur per savaitę, jūs neatitikssite reikalavimų viso dydžio išmokai.

Žemiau esančioje lentelėje nurodytos sumažintų išmokų dydžių detalės.

Nuo 2019 m. kovo 25 d.	Sumažintas
Vidutinis savaitinis uždarbis	Dydis asmeniui
Mažiau kaip 150 Eur	91,10 Eur
150 Eur ir daugiau, bet mažiau kaip 220 Eur	131,00 Eur
220 Eur ir daugiau, bet mažiau kaip 300 Eur	159,00 Eur
300 Eur ir daugiau, bet mažiau kaip 300 Eur	203,00 Eur

Pastaba: Galite gauti didesnę išmoką už **reikalavimus atitinkantį suaugusįjį ir reikalavimus atitinkantį vaiką**.

Bet kokios išmokos dydis gali kisti. Dabartinius išmokų dydžius galite rasti Departamento išleistame buklete apie išmokų dydžius (SW19) svetainėje www.welfare.ie.

Daugiau informacijos apie bedarbio išmoką rasite

internetinėje svetainėje www.welfare.ie/JB

Kaip pateikti prašymą?

Prašymą dėl bedarbio išmokos galite pateikti naudodami tą pačią formą, kurią naudojate bedarbio pašalpai (žr. 16 puslapį).

Jūs būsite pakviestas į vietinį „Intreo“ centrą ir jums bus papasakota apie tolimesnius žingsnius, įskaitant ir reikalingus dokumentus.

Kas yra bedarbio pašalpa?

Bedarbio pašalpa (angl. Jobseeker's Allowance) priklauso **reikalingumo nustatymo sistemai**. Reikalavimų atitikimas priklauso nuo jūsų pajamų ir ar jūsų gyvenamoji vieta yra Airijoje.

Kaip atitikti reikalavimus?

Tam, kad atitiktumėte reikalavimus bedarbio pašalpai, privalote:

- atitikti reikalingumo nustatymą (žr. kitą antraštę);
- būti **nuolatinis Airijos gyventojas**;
- būti darbingas;
- galėti dirbti visą darbo dieną;
- iš tikrųjų ieškoti darbo;
- būti įdarbintas (mažiausiai 4 dienas iš 7).

Pastaba: Paskutinė sąlyga negalioja, jei dirbate savarankiškai.

Kas yra reikalingumo nustatymas?

Reikalingumo nustatymas (angl. means test) – jūsų turimų namų ūkio pajamų, santaupų, akcijų, investicijų ar turto, išskyrus būsto, įvertinimas. Į jūsų reikalingumo nustatymą taip pat įeina ir sutuoktinio, registruoto partnerio ar kartu gyvenančio asmens pajamos. Departamentas sudeda pajamas iš visų šaltinių (įskaitant ir pajamas iš darbo) ir taip suskaičiuoja jūsų lėšas kiekvienai savaitei. Pagal jūsų lėšas nustatoma, kokią išmoką galite gauti.

Prašome įsiminti, kad galite gauti mokėjimą ir tada, kai turite santaupų.

€ Koks yra išmokos dydis?

Išmokos dydis priklausys nuo jūsų amžiaus, pajamų ir reikalingumo nustatymo rezultato. Viso dydžio išmoką gausite, jei atitinkate šias sąlygas:

- esate 25 metų arba vyresnis.
- neturite reikalavimų atitinkančio suaugusiojo ar vaiko; ir
- jūsų lėšos nebuvo įvertintos Departamento.

Bedarbio pašalpos dydžiai	Dydis
Visos savaitės apmokėjimas (25 m. arba vyresnis)	203,00 Eur
Papildomas mokėjimas už reikalavimus atitinkantį suaugusįjį	134,70 Eur
Papildomas mokėjimas už reikalavimus atitinkantį vaiką	36,00 Eur ne vyresnis kaip 12 m.
	40,00 Eur vyresnis kaip 12 m.

Bet kokios išmokos dydis gali kisti. Dabartinius išmokų dydžius galite rasti Departamento išleistame buklete apie išmokų dydžius (SW19) svetainėje www.welfare.ie.

Daugiau informacijos apie bedarbio pašalpą ar bedarbio išmoka rasite internetinėje svetainėje www.welfare.ie/jobseekers

Kaip pateikti prašymą bedarbio pašalpos ir išmokos?

Prašymą pateikite užpildydami prašymo formą **UP1**.

UP1 formą rasite internetinėje svetainėje www.welfare.ie/forms paspaudę nuorodą „bedarbiai“ (angl. Jobseekers).

Rekomenduojama prašymą dėl bedarbio pašalpos ar išmokos pateikti kaip įmanoma greičiau po tapimo bedarbiu.

Bedarbiai vyresni kaip 62 m.

Jei esate vyresnio kaip 62 metų amžiaus ir gaunate bedarbio išmoką, jūs **neturite**:

- susitikti su vietinio „Intreo“ centro arba socialinio aprūpinimo filialo specialistu; **ar**
- ateiti pasirašyti kas mėnesį.

Dažniausiai išmoka gali būti tiesiogiai pervedama į banko sąskaitą.

Bedarbiai vyresni kaip 65 m.

Jei esate vyresni kaip 65 m. ar jums sukanka 65 m. kol gaunate bedarbio išmoką ir esate sumokėję mažiausiai **156 PRSI įmokas**, išmoką ir toliau galite gauti iki 66-ojo gimtadienio. Tai taikoma net jei jūsų prašymo galiojimas baigsis anksčiau.

2 dalis: Pensijų paramos

Išvadas

Šioje dalyje kalbame apie valstybines pensijas: įmokines ir neįmokines. Šios išmokamos skirtingais dydžiais. Įmokinės pensijos dydis paremtas PRSI, o neįmokinės pensijos – reikalingumo nustatymu. Taip pat atsižvelgiama ir į kitas specialias pensijas. **Rekomenduojama prašymą dėl valstybinės pensijos pateikti tris mėnesius prieš pasiekiant valstybinį pensinį amžių.**

Pensijos mokamos kas savaitę:

- vietiniame pašto skyriuje su jūsų socialinių paslaugų ar viešųjų paslaugų kortele; **ar**
- tiesioginiu pavedimu į esamą banko ar banko indėlių sąskaitą pasirinktoje finansinėje įstaigoje.

Darbas išėjus į pensiją

Galite ir toliau dirbti po to kai jums sukanka 66 metai ir gaunate valstybinę pensiją, jei atitinkate visas sąlygas pensijai gauti. Daugiau apie šias sąlygas galite rasti 20 puslapyje.

Svarbu: Jei esate darbuotojas, kuris moka A klasės socialinio draudimo įmokas, paprašykite, jog darbdavys įmokas pakeistų į J klasę, kai jums sueis 66 metai. Jūsų atlyginimo lapelis nulems, kurios PRSI klasės įmokas mokėsite.

Jeigu dirbate savarankiškai ir mokate S klasės socialinio draudimo įmokas, po 66-ojo gimtadienio turėtumėte mokėti M klasės įmokas.

Kas yra valstybinė pensija (įmokinė)?

Valstybinė pensija (įmokinė) (angl. State Pension (Contributory)) yra socialinio draudimo išmoka, kuriai galite atitikti reikalavimus, kai sulaukiate tam tikro valstybinio pensinio amžiaus. Lentelėje pateikiami šie amžiai.

Gimimo metai	Minimalus amžius valstybinei pensijai (įmokinė)
1949 m. sausio 1 d. ir 1954 m. gruodžio 31 d.	66
1955 m. sausio 1 d. ir 1960 m. gruodžio 31 d.	67
1961 m. sausio 1 d. ar vėliau	68

Ši pensija yra paremta jūsų su pajamomis susijusio socialinio draudimo (PRSI) įmokomis. Jai nenustatomas reikalingumas, todėl šios išmokos nepaveikia kitos jūsų gaunamos pajamos, kaip, pavyzdžiui, privati pensija.

Jei atitinkate šios pensijos reikalavimus, pasiekę atitinkantį amžių ir toliau galite dirbti visą darbo dieną.

Kaip atitikti reikalavimus?

Norėdami atitikti reikalavimus valstybinei pensijai, turite atitikti **abi** nurodytas sąlygas:

- pradėjote dirbti apdraustą darbą prieš jums sukankant 56 m.,
- ir**
- esate sumokėję ar turite pakankamai įskaitytų PRSI įmokų.

Kiek PRSI įmokų reikia sumokėti, kad atitikčiau reikalavimus?

Turite būti sumokėję mažiausiai 520 viso dydžio PRSI įmokų nuo pirmojo apdrausto darbo pradžios. (Jei jums suėjo 66 metai iki 2012 m. balandžio 6 d., jums reikia 260 viso dydžio įmokų.)

Skiriami du pensijos dydžiai: maksimalus ir sumažintas.

Maksimaliai pensijai:

Jūsų metinis sumokėtų ar įskaitytų PRSI įmokų vidurkis turi būti 48, kurias mokėjote:

- nuo 1979 m.; **ar**
- nuo pradėjimo dirbti apdraustą darbą dienos iki mokestinių metų pabaigos prieš jūsų 66-ąjį gimtadienį.

Sumažintai pensijai:

Jūsų metinis sumokėtų ar įskaitytų PRSI įmokų vidurkis turi būti 10, kurias mokėjote:

- nuo 1953 m.; **ar**
- nuo pradėjimo dirbti apdraustą darbą dienos (pasirenkama vėlesnė data) iki mokestinių metų pabaigos prieš jūsų 66-ąjį gimtadienį.

Svarbu: Departamentas įvertins jūsų teisę valstybinei pensijai (įmokinei) gauti pagal sąlygas, kurios buvo taikomos tuo metu, kai jūs sulaukėte pensinio amžiaus.

Savarankiškai dirbančių asmenų įmokos

Savarankiškai dirbančio asmens socialinio draudimo įmokų dydis priklauso S klasės PRSI įmokoms. Šios įmokos yra laikomos viso dydžio įmokomis valstybinei pensijai (įmokinei) gauti.

Socialinio draudimo įmokos savarankiškai dirbantiems asmenims buvo įvestos 1988 m. balandžio 6 d.

Jei dirbote savarankiškai ir pradėjote mokėti S klasės įmokas **1988 m. balandžio 6 d.**, Departamentas gali nustatyti jūsų teisę valstybinei pensijai (įmokinei) gauti, remdamiesi socialinio draudimo įrašu nuo minėtos datos.

Departamentas tai darys, jei jums tai bus naudinga skaičiuojant teisę į pensiją ir jei atitinkate kitas valstybinės pensijos (įmokinės) sąlygas.

Jei pradėjote mokėti S klasės PRSI įmokas po **1988 m. balandžio 6 d.**, departamentas nustatys jūsų tinkamumą nuo dienos, kai sumokėjote pirmą įmoką (dienos, kai pradėjote dirbti apdraustą darbą).

Socialinis draudimas, už kurį mokėta kitoje šalyje

Galite naudoti bet kurias socialinio draudimo įmokas už kurias mokėjote šalyje, kurioje taikomi ES reglamentai, arba su kuria Airija yra sudariusi **dvišalį socialinės apsaugos susitarimą**, kad atitiktumėte 520 (260) sumokėtų įmokų reikalavimą pensijai.

Jei gyvenate ar planuojate gyventi užsienyje

Jei gyvenate ar planuojate gyventi užsienyje, Departamentas jums gali pensiją tiesiogiai pervesti į jūsų sąskaitą finansinėje įstaigoje Airijoje arba jūsų pasirinktoje šalyje, kurioje gyvenate.

€ Koks yra išmokos dydis?

Jūsų išmokos dydis priklausys nuo jūsų PRSI įmokų. Dydį sudaro asmeninis dydis ir bet koks padidėjimas ar pašalpos, kurios jums priklauso. Padidėjimai ar pašalpos skiriamos už:

- padidėjimas už **reikalavimus atitinkantį suaugusįjį** (nustatant reikalingumą);
- padidėjimas už **reikalavimus atitinkantį vaiką** (nustatant reikalingumą);
- pašalpa kurui (nustatant reikalingumą, daugiau informacijos 57 puslapyje);
- pašalpa vienišam asmeniui;
- pašalpa sulaukus 80 metų amžiaus;
- pašalpa telefono išlaikymui;
- gyvenimo saloje pašalpa.

Nuo 2012 m. rugsėjo 1 d. pensijos dydis priklauso nuo metinio vidutinio PRSI įmokų skaičiaus. Toliau esančioje lentelėje nurodomas didžiausias savaitinis išmokos dydis, kurį asmuo gali gauti.

Metinis įmokų vidurkis	Savaitinės išmokos dydis
48 m. ir vyresni (66 m. ir jaunesni)	248,30 Eur
80 m. ir vyresni	258,30 Eur

Bet kokios išmokos dydis gali kisti. Dabartinius išmokų dydžius galite rasti Departamento išleistame buklete apie išmokų dydžius (SW19) svetainėje www.welfare.ie.

Daugiau informacijos

internetinėje svetainėje www.welfare.ie/SPC, kurioje rasite dažniausiai užduodamų klausimų skiltį ir daugiau informacijos apie teisę į pensiją.

Kaip pateikti prašymą?

Prašymą pateikite užpildydami prašymo formą **SPC1** ir kitus reikiamus dokumentus bei siųskite 32 puslapyje nurodytu adresu.

Rekomenduojama prašymą dėl valstybinės pensijos (įmokinės) pateikti tris mėnesius prieš jums sukankant 66 m.

Kas yra valstybinė pensija (neįmokinė)?

Ši pensija yra apmokėjimas nustatant reikalingumą, jei neatitinkate įmokinės pensijos reikalavimų, atsižvelgiant į jūsų PRSI įmokų įrašą arba jei neatitinkate reikalavimų sumažintai valstybinei pensijai (įmokinei). Galite gauti didesnę išmoką, jei vietoje sumažintos valstybinės pensijos (įmokinės) pasirenkate valstybinę pensiją (neįmokinę).

Kaip atitikti reikalavimus?

Tam, kad atitiktumėte reikalavimus, privalote:

- būti 66 m. arba vyresnis;
- atitikti reikalingumo nustatymą;
- turėti gyvenamąją vietą Airijoje.

€ Koks yra išmokos dydis?

Išmokos dydis priklauso nuo reikalingumo nustatymo rezultato. Žemiau esančioje lentelėje nurodomas didžiausias savaitinis išmokos dydis, kurį asmuo gali gauti, jei neturi jokių pajamų.

Maksimalus savaitinis išmokos dydis	
Amžius	Dydis
66 m. ir ne vyresni kaip 80 m.	237,00 Eur
80 m. ir vyresni	247,00 Eur

Daugiau informacijos

internetinėje svetainėje www.welfare.ie/SPNC, kurioje rasite **dažniausiai užduodamų klausimų** skiltį ir daugiau informacijos apie teisę į pensiją.

Kaip pateikti prašymą?

Prašymą pateikite užpildydami prašymo formą **SPNC1** ir kitus reikiamus dokumentus bei siųskite 30 puslapyje nurodytu adresu.

Rekomenduojama prašymą dėl valstybinės pensijos (neįmokinės) pateikti tris mėnesius prieš jums sukankant 66 m.

Kas yra našlių ir pergyvenusių registruotų partnerių (įmokinė) pensija?

Įšmoka mokama, kai jūs arba jūsų miręs sutuoktinis ar registruotas partneris atitinka tam tikras socialinio draudimo sąlygas. Visas nurodytas sąlygas turi atitikti **vieno** asmens duomenys. Duomenų sujungti negalima. Visos įmokos turėjo būti sumokėtos iki jūsų sutuoktinio ar registruoto partnerio mirties.

Kaip atitikti reikalavimus?

Tam, kad jūs arba jūsų miręs sutuoktinis ar registruotas partneris atitiktų reikalavimus, privalote turėti A ir B (yra du B pasirinkimai).

A) **turite būti sumokėję mažiausiai 260** socialinio draudimo įmokų iki jūsų sutuoktinio ar registruoto partnerio mirties, arba iki jų pensinio amžiaus (dabar 66 m.), naudojamas tas laikotarpis, kuris iš jų yra ankstesnis; **ir**

B) turėti metinį vidurkį iš šių 2 pasirinkimų:

turite būti sumokėję ar turėti įskaitytas 39 socialinio draudimo įmokas 3 arba 5 metus prieš jūsų sutuoktinio ar registruoto partnerio mirtį, arba iki jų pensinio amžiaus (tai vadinama „**trumpalaikiu metiniu vidurkiu**“);

ar

sumokėję ar turėti įskaitytas mažiausiai 24 socialinio draudimo įmokas nuo socialinio draudimo pradžios metų iki jūsų sutuoktinio ar registruoto partnerio mirties metų, arba iki jų pensinio amžiaus sulaukimo metų, kuris iš šių yra ankstesnis (tai vadinama „**ilgalaikiu metiniu vidurkiu**“).

€ Koks yra išmokos dydis?

Norint sužinoti išmokos dydį, pirmiausia suskaičiuojamas jūsų „**trumpalaikis metinis vidurkis**“ (paaiškinimą rasite 26 puslapyje). Jei vidurkis yra 39 ar didesnis, jūs atitiksate maksimalaus dydžio reikalavimus.

Jei vidurkis yra mažesnis nei 39, skaičiuojamas jūsų „**ilgalaikis metinis vidurkis**“. Jei vidurkis yra 48, jūs atitiksate maksimalaus savaitinio dydžio reikalavimus. Jei vidurkis yra 47 ar mažesnis, jūs atitiksate sumažinto dydžio reikalavimus.

Našlių ir pergyvenusių registruotų partnerių (įmokinių) išmokų dydžiai (nuo 2019 m. kovo 30 d.)

Įmokos	ne vyresni kaip 66 m.	66 m. arba vyresni
48 ar daugiau įmokų	208,50 Eur	248,30 Eur
36–47 įmokos	205,40 Eur	243,40 Eur
24–35 įmokos	202,90 Eur	237,70 Eur

Bet kokios išmokos dydis gali kisti. Dabartinius išmokų dydžius galite rasti Departamento išleistame buklete apie išmokų dydžius (SW19) svetainėje www.welfare.ie.

Daugiau informacijos apie našlių ir pergyvenusių registruotų partnerių įmokinę pensiją rasite

internetinėje svetainėje www.welfare.ie/WWS ar paskambinę numeriu (071) 915 7100

Kaip pateikti prašymą?

Jei gyvenate Airijoje, užpildykite prašymo formą **WCP1** ir kitus reikiamus dokumentus bei siųskite žemiau nurodytu adresu. Formą rasite internetinėje svetainėje www.welfare.ie/forms paspaudę nuorodą „netektis“ (angl. Bereavement).

Social Welfare Services

Department of Employment Affairs and Social Protection
College Road
Sligo
F91 T384

Jei gyvenate ES šalyje ar šalyje, su kuria Airija yra sudariusi **dvišalį socialinės apsaugos susitarimą**, ir toje šalyje mokėjote socialinį draudimą, prašymą turėtumėte pateikti tos šalies socialinio draudimo agentūrai. Jie atsiųs jums reikalingus socialinio draudimo duomenis ir prašymo detales.

Svarbu: Prašymą dėl šios pensijos turėtumėte pateikti per šešis mėnesius nuo sutuoktinio ar partnerio mirties dienos.

Esu našlys, našlė ar asmuo pergyvenęs registruotą partnerį, bet neatitinku reikalavimų šiai pensijai. Ką man daryti?

Jei esate	Tada prašymą turėtumėte pateikti dėl
ne vyresnis kaip 66 m. ir turite reikalavimus atitinkantį vaiką	Šeimos, kurioje yra tik vienas iš tėvų, išmokos našliui, našlei
ne vyresnis kaip 66 m. ir neturite reikalavimus atitinkančio vaiko	Našlio, našlės ar asmens pergyvenusio registruoto partnerio (neįmokinės) pensijos
66 m. arba vyresni	Valstybinės pensijos (neįmokinės)

Maksimalus savaitinis išmokos dydis	
	Dydis 2020
Našlys, našlė ar asmuo pergyvenęs registruotą partnerį (ne vyresnis kaip 66 m.)	203 Eur

Bet kokios išmokos dydis gali kisti. Dabartinius išmokų dydžius galite rasti Departamento išleistame buklete apie išmokų dydžius (SW19) svetainėje www.welfare.ie.

Daugiau informacijos apie našlių ir pergyvenusių registruotų partnerių (neįmokines) pensijas rasite internetinėje svetainėje www.welfare.ie/WWSNC ar paskambinę numeriu (071) 915 7100

Kaip pateikti prašymą?

Prašymą pateikite užpildydami **WP1** formą. Norėdami gauti formą, apsilankykite internetinėje svetainėje www.welfare.ie/forms ir paspauskite nuorodą „netektis“ (angl. Bereavement).

Užpildytą **WP1** prašymo formą ir kitus reikiamus dokumentus prašome siųsti į Departamentą.

Social Welfare Services

Department of Employment Affairs and Social Protection

College Road

Sligo

F91 T384

Kas yra našlių ir pergyvenusių registruotų partnerių (neįmokinė) pensija?

Šiai pensijai nustatomas reikalingumas ir ji yra išmokama našliui, našlei ar asmeniui pergyvenusiam registruotą partnerį, kuris neatitinka įmokinės našlio, našlės **ar** asmens pergyvenusio registruotą partnerį išmokos.

Šis mokėjimas skirtas našliams, našlėms ar asmenims pergyvusiems registruotus partnerius, kurie **neturi išlaikytinų vaikų**. Asmenys, kurie turi išlaikytinų vaikų, gali pateikti prašymą dėl šeimos, kurioje yra tik vienas iš tėvų, **arba** bedarbio pereinamojo laikotarpio išmokos.

Prašymą dėl valstybinės pensijos (neįmokinės) galite pateikti, kai jums sukanka 66 metai. Ši pensija yra apmokestinta, tačiau jums nereikės mokėti mokesčių, jei tai yra vienintelės jūsų pajamos.

Kaip atitikti reikalavimus?

Tam, kad atitiktumėte reikalavimus, privalote:

- būti našlys, našlė ar pergyvenęs registruotą partnerį;
- negalite gyventi kartu su kitu asmeniu;
- atitikti **reikalingumo nustatymą**;
- turėti **gyvenamąją vietą** Airijoje.

€ Koks yra išmokos dydis?

Išmokos dydis priklauso nuo reikalingumo nustatymo rezultato. Kitame puslapyje esančioje lentelėje nurodomas didžiausias savaitinis išmokos dydis, kurį asmuo gali gauti, jei neturi jokių pajamų.

Maksimalus savaitinis išmokos dydis

Našlys, našlė ar pergyvenęs registruotą partnerį (ne vyresnis kaip 66 m.)

203,00 Eur

Bet kokios išmokos dydis gali kisti. Dabartinius išmokų dydžius galite rasti Departamento išleistame buklete apie išmokų dydžius (SW19) svetainėje www.welfare.ie.

Daugiau informacijos apie našlių ir pergyvenusių registruotų partnerių (neįmokines) pensijas rasite

internetinėje svetainėje www.welfare.ie/WWSNC ar paskambinę numeriu (071) 915 7100

Kaip pateikti prašymą?

Prašymą pateikite užpildydami **WP1** formą. Norėdami gauti formą, apsilankykite internetinėje svetainėje www.welfare.ie/forms ir paspauskite nuorodą „netektis“ (angl. Bereavement).

Užpildytą **WP1** prašymo formą ir kitus reikiamus dokumentus prašome siųsti į Departamentą.

Social Welfare Services

Department of Employment Affairs and Social Protection

College Road

Sligo

F91 T384

3 dalis: slaugytojo parama

Įvadas

Šioje vadovo dalyje kalbama apie slaugytojo išmoką, slaugytojo pašalpą ir slaugytojo paramos pašalpą. Pateikiama informacija apie jų gavimą, apie tai, kaip pateikti prašymą, informacija apie išmokų dydžius ir kita reikalinga informacija.

Kas yra slaugytojo išmoka?

Slaugytojo išmoka (angl. Carer's Benefit) yra mokėjimas asmenims, kurie išeina iš darbo tam, kad galėtų slaugyti asmenį ar asmenis, kuriems reikia nuolatinės priežiūros ir dėmesio.

Kaip atitikti reikalavimus slaugytojo išmokai?

Slaugytojo išmoką galite gauti, jei atitinkate šiuos reikalavimus.

Amžiaus reikalavimas

Esate 16 metų ar vyresnis, bet ne vyresnis kaip 66 m.

Darbo reikalavimai

- Per pastarąjį 26 savaičių laikotarpį buvote įdarbintas mažiausiai aštuonias savaites (iš eilės arba ne).
- Dirbate mažiausiai 16 valandų per savaitę arba 32 valandas per dvi savaites. Neprivalote atitikti šios sąlygos, jei per pastarąjį 26 savaičių laikotarpį gaudavote slaugytojo išmoką.

- Metate darbą tam, kad galėtumėte slaugyti visą darbo dieną ir gyventi kartu ar būti pozicijoje, kuri leistų suteikti nuolatinę priežiūrą ir dėmesį įstaigoje negyvenančiam asmeniui, kuriam reikia priežiūros.

Gyvenamosios vietos reikalavimas

- Nesate įdarbintas, nedirbate savarankiškai, nedalyvaujate profesiniame rengime ar ugdymo kursuose už namų ribų daugiau kaip 18.5 valandų per savaitę, o jūsų didžiausias uždarbis atskaičius mokesčius – 332,50 Eur. **Pastaba:** turite mums įrodyti, jog jūsų slaugomas asmuo gauna atitinkamą priežiūrą, kol jūs dirbate.
- Negyvenate ligoninėje, sanatorijoje ar kitoje panašioje įstaigoje. Tačiau ir toliau galite būti laikomas kaip teikiantis nuolatinę priežiūrą ir dėmesį, jei jūs ar jūsų slaugomas asmuo yra gydomas ligoninėje ar panašioje įstaigoje trumpiau nei 13 savaitių.

PRSI reikalavimas

Turite atitikti socialinio draudimo įmokų (PRSI) reikalavimus. Jei prašymą teikiate pirmą kartą, privalote:

- būti sumokėję 156 PRSI įmokas A, B, C, D, E ar H klasėse;

ir

- būti sumokėję 39 PRSI įmokas per **mokestinius metus**;

ar

- būti sumokėję 39 PRSI įmokas 12 mėnesių prieš prašymo dėl slaugytojo išmokos pateikimo datą;

ar

- būti sumokėję 26 PRSI įmokas per mokestinius metus ir 26 PRSI įmokas 12 mėnesių prieš mokestinius metus.

Daugiau informacijos apie PRSI klases, joms priklausančius žmones ir kokios išmokos priklauso kokiai klasei, rasite 67 puslapyje.

Kiek laiko mokama slaugytojo išmoka?

Slaugytojo išmoką galite gauti iki 104 savaitių už kiekvieną jūsų slaugomą asmenį.

Mokėjimą galite gauti vienu **ar** atskirais laikotarpiais iki 104 savaitių. **Tačiau**, jei prašote slaugytojo išmokos už mažiau kaip šešias savaites iš eilės bet kuriuo laikotarpiu, privalėsite laukti kitų šešių savaitių, kad galėtumėte prašyti slaugytojo išmokos to paties asmens priežiūrai.

Jei slaugote daugiau nei vieną žmogų, galite gauti 104 savaitių mokėjimą už kiekvieną slaugomą asmenį. Tai lems, jog slaugos laikotarpiai beveik sutaps ar vyks tuo pačiu metu.

Jūsų pakeitimas, jei esate išvykęs

Jei esate išvykęs, galite suorganizuoti atitinkamą nuolatinę priežiūrą ir dėmesį jūsų slaugomam asmeniui.

Jūsų slaugomas asmuo turi atitikti šias sąlygas:

- yra 16 m. ar vyresnis ir jam reikalinga nuolatinė priežiūra bei dėmesys

ar

- yra ne vyresnis kaip 16 m. ir jam mokama priežiūros namuose pašalpa (DCA).

Žmogus laikomas asmeniu, kuriam reikalinga nuolatinė priežiūra ir dėmesys, kai:

- jam reikalingas nepertraukiamas stebėjimas, jog jam nekiltų pavojus;

ar

- jam reikalingas nepertraukiamas stebėjimas ir per dieną reikia dažnos pagalbos su įprastomis kūno atliekamomis funkcijomis;

ir

- jam galimai prireiks nuolatinės priežiūros ir dėmesio mažiausiai 12 mėnesių laikotarpiui.

Vaiko slaugymas

Galite gauti slaugytojo išmoką, jei slaugote vaiką, kuris atitinka reikalavimus priežiūros namuose pašalpai (DCA). Jūs neprivalote būti asmeniu, kuris gauna pašalpą už vaiką, kad galėtumėte būti vaiko slaugytojas.

€ Koks yra slaugytojo išmokos dydis?

Nuo 2019 m. kovo 25 d.

220 Eur.

Bet kokios išmokos dydis gali kisti. Dabartinius išmokų dydžius galite rasti Departamento išleistame buklete apie išmokų dydžius (SW19) svetainėje www.welfare.ie.

Daugiau informacijos apie slaugytojo išmoką rasite

internetinėje svetainėje www.welfare.ie/Carers-Benefit ar paskambinę numeriu (071) 919 3302

Kaip pateikti prašymą?

Užpildykite **CARB1** formą. Pridėkite gydytojo medicininę ataskaitą, kurią pasirašė ir asmuo, kurį slaugysite. Jums nereikia medicininės ataskaitos, jei slaugote vaiką, kuris gauna DCA.

Formą rasite internetinėje svetainėje www.welfare.ie/forms paspaudę nuorodą „slaugytojai“ (angl. Carers).

Prašymo formą **CARB1** ir kitus reikiamus dokumentus siųskite į šį Departamentą:

Carer's Benefit Section
Social Welfare Services Office
Government Buildings
Ballinalee Road
Longford
N39 E4E0

Svarbu: Prašymą dėl slaugytojo išmokos turėtumėte pateikti 10 savaičių prieš išėjimą iš darbo.

Kas yra slaugytojo pašalpa?

Slaugytojo pašalpa (angl. Carer's Allowance) yra mokama nustatant reikalingumą žmonėms, kurie visą darbo dieną slaugo neįgalius ar nedarbingus asmenis. Slaugomam asmeniui turi būti privaloma nuolatinė priežiūra ir dėmesys.

Kaip atitikti reikalavimus?

Į slaugytojo pašalpą galite pretenduoti, jei atitinkate šiuos **keturis** reikalavimus:

Amžiaus reikalavimas

Esate 18 m. ar vyresnis.

Darbo reikalavimai

- Nesate įdarbintas, nedirbate savarankiškai, nedalyvaujate profesiniame rengime ar ugdymo kursuose už namų ribų daugiau kaip 18.5 valandų per savaitę. **Pastaba:** turite mums įrodyti, jog jūsų slaugomas asmuo gauna atitinkamą priežiūrą, kol jūs dirbate.

Gyvenamosios vietos reikalavimas

- Esate **nuolatinis** Airijos gyventojas.
- Kartu gyvenate arba gebate suteikti nuolatinę priežiūrą ir dėmesį asmeniui, kuriam reikia slaugos ir kuris įprastai negyvena įstaigoje.
- **Negyvenate** ligoninėje, sanatorijoje ar kitoje panašioje įstaigoje. Tačiau ir toliau galite būti laikomas kaip teikiantis nuolatinę priežiūrą ir dėmesį, jei jūs ar jūsų slaugomas asmuo yra gydomas ligoninėje ar panašioje įstaigoje trumpiau nei 13 savaitių.

Jūsų pakeitimas, jei esate išvykęs

Jei esate išvykęs, galite suorganizuoti atitinkamą nuolatinę priežiūrą ir dėmesį jūsų slaugomam asmeniui.

Jūsų slaugomas asmuo turi atitikti šias sąlygas:

- yra 16 m. ar vyresnis ir jam reikalinga nuolatinė priežiūra bei dėmesys;

ar

- yra ne vyresnis kaip 16 m. ir jam mokama (DCA).

Žmogus laikomas asmeniu, kuriam reikalinga nuolatinė priežiūra ir dėmesys, kai:

- jam reikalingas nepertraukiamas stebėjimas, jog jam nekiltų pavojus;

ar

- jam reikalingas nepertraukiamas stebėjimas ir per dieną reikia dažnos pagalbos su įprastomis kūno atliekamomis funkcijomis; ir
- jam galimai prireiks nuolatinės priežiūros ir dėmesio mažiausiai 12 mėnesių laikotarpiui.

€ Koks yra savaitinės slaugytojo pašalpos dydis?

Išmokos dydis priklauso nuo reikalingumo nustatymo rezultato. Žemiau esančioje lentelėje nurodomas didžiausias savaitinis išmokos dydis, kurį asmuo gali gauti, jei neturi jokių pajamų.

Slaugytojo amžius	Maksimalus savaitinės išmokos dydis
Slaugytojas ne vyresnis kaip 66 m.	219,00 Eur
66 m. ir vyresnis slaugytojas	257,00 Eur

Bet kokios išmokos dydis gali kisti. Dabartinius išmokų dydžius galite rasti Departamento išleistame buklete apie išmokų dydžius (SW19) svetainėje www.welfare.ie.

Daugiau informacijos apie slaugytojo pašalpą rasite

internetinėje svetainėje www.welfare.ie/Carers-Allowance ar paskambinę numeriu (043) 334 0000

Kaip pateikti prašymą?

Prašymą pateikite užpildydami prašymo formą **CR1**. Pridėkite gydytojo medicininę ataskaitą, kurią pasirašė ir asmuo, kurį slaugysite. Jums nereikia medicininės ataskaitos, jei globojate vaiką, kuris gauna DCA.

Formą rasite internetinėje svetainėje **www.welfare.ie/forms** paspaudę nuorodą „slaugytojai“ (angl. Carers).

Prašymo formą ir kitus reikalingus dokumentus siųskite į šį Departamentą:

Carer's Allowance Section
Social Welfare Services Office
Government Buildings
Ballinalee Road
Longford
N39 E4E0

Kas yra slaugytojo paramos pašalpa?

Slaugytojo paramos pašalpa (angl. Carer's Support Grant) yra vienkartinė metinė išmoka slaugytojams, kurie gauna, slaugytojo pašalpa, slaugytojo išmoką ar priežiūros namuose pašalpa (DCA). Ji gali būti išmokama ir tam tikriems kitiems slaugytojams, suteikiantiems nuolatinę slaugą. Slaugytojas gali panaudoti šią pašalpa pagal savo poreikius.

Kaip atitikti reikalavimus?

Jūs automatiškai atitinkate reikalavimus slaugytojo paramos pašalpai, jei gaunate:

- slaugytojo pašalpa;
- slaugytojo išmoką; **ar**
- priežiūros namuose pašalpa.

Jei negaunate nei vienos iš šių išmokų, galite vis tiek atitikti reikalavimus, jei atitinkate toliau nurodytas sąlygas.

Jei jūs gyvenate kartu su slaugomu asmeniu ir esate:

- 16 m. arba vyresnis;
- įprastai gyvenate Airijoje – kartu su asmeniu;
- asmenį slaugote visą darbo dieną; **ir**
- asmenį slaugote mažiausiai šešis mėnesius ir į šį laikotarpį įeiną pirmasis birželio mėnesio ketvirtadienis.

Jei jūs negyvenate kartu su slaugomu asmeniu, privalote galėti greitai su juo susisiekti telefonu, pavojaus signalu ar kita komunikacijos priemone.

Jūs neatitikssite reikalavimų slaugytojo paramos pašalpai, jei:

- už namų ribų dirbate daugiau kaip 18.5 valandų per savaitę;
- dalyvaujate profesinio rengimo ar ugdymo kurse daugiau kaip 18.5 valandų per savaitę;
- gaunate bedarbio pašalpą arba bedarbio išmoką;
- pasirašote kredito įmokas; **ar**
- gyvenate ligoninėje, sanatorijoje ar kitoje panašioje įstaigoje.

Jei slaugote daugiau nei vieną žmogų, pašalpą gausite už kiekvieną slaugomą asmenį.

€ Koks yra slaugytojo paramos pašalpos dydis?

Slaugytojo paramos pašalpą sudaro 1700 Eur už kiekvieną jūsų slaugomą asmenį. Pašalpa išmokama kartą per metus, dažniausiai pirmą birželio mėnesio ketvirtadienį.

Bet kokios išmokos dydis gali kisti. Dabartinius išmokų dydžius galite rasti Departamento išleistame buklete apie išmokų dydžius (SW19) svetainėje www.welfare.ie.

Daugiau informacijos apie slaugytojo paramos pašalpą rasite

internetinėje svetainėje www.welfare.ie/CarersSupport ar paskambinę numeriu (01) 673 2222

Kaip pateikti prašymą?

Jums nereikia teikti prašymo dėl slaugytojo paramos, jei gaunate slaugytojo išmoką, slaugytojo pašalpą ar priežiūros namuose pašalpą. Mes automatiškai jums mokėsime šią pašalpą kiekvieną birželį.

Jei **negaunate** nei vienos iš šių išmokų, užpildykite **CSG1** formą už kiekvieną slaugomą asmenį.

Formą **CSG1** galite gauti:

- vietiniame „Intreo“ centre;
- vietiniame socialinio aprūpinimo filiale;
- vietiniame gyventojų informacijos biure,

ar

- internetinėje svetainėje www.welfare.ie/forms paspaudę nuorodą „slaugytojai“ (angl. Carers).

Užpildytą prašymo formą ir kitus reikalingus dokumentus siųskite į:

Carer's Support Grant Section

Department of Employment Affairs and Social Protection

PO Box 10085

Dublin 2

4 dalis: Namų ūkio parama

Įvadas

Šioje dalyje kalbama apie namų ūkio išmokų paketą, nemokamų kelionių sistemą ir pašalpos kurui sistemą.

Kas yra namų ūkio išmokų paketas?

Namų ūkio išmokų paketas yra pašalpų paketas, kuris padeda padengti išlaidas namų ūkiui. Šis paketas yra prieinamas visiems, kurie yra vyresni kaip 70 m. ir, tam tikromis aplinkybėmis, ne vyresniems kaip 70 m.

Tik vienas asmuo iš šeimos gali atitikti reikalavimus šiam paketui. Privalote įrodyti, jog esate vartotojas registruotas adresu, dėl kurio ir pateikėte prašymą namų ūkio išmokų paketui, pavyzdžiui, pateikdami sąskaitas už komunalines paslaugas.

Jei jūs nuomojatės būstą, jūsų būsto šeimininkas privalo padaryti du dalykus:

- pateikti raštišką įrodymą, jog jūs esate nuomininkas (įskaitant ir MPRN (elektros skaitiklio rodmenis)) **arba** pateikti raštišką GPRN (gyvenamosios vietos adreso dujų skaitiklio rodmenis); **ir**
- patvirtinti, kad jūs patys apmokate sąskaitas už suvartotą energiją (pavyzdžiui: parodydami sąskaitą už suvartotą energiją su užrašytu jūsų vardu).

Kaip atitikti reikalavimus?

Atitikimo reikalavimai namų ūkio išmokų paketui skiriasi priklausomai nuo jūsų amžiaus ir kokius apmokėjimus gaunate iš Departamento. Toliau pateikiamos bendrosios sąlygos ir kitos jums svarbios sąlygos nurodytos 52–63 puslapiuose.

Visi turi atitikti bendrąsias paketo sąlygas, kurios yra:

- privalote būti **teisėtas** ir nuolatinis Airijos gyventojas;
- tik vienas šeimos narys gali pateikti prašymą dėl šios išmokos.
- jei prašymą teikiate dėl elektros ar gamtinių dujų pašalpos, privalote būti registruotas dujų ar elektros kompanijos vartotojas; **ir**
- privalote patvirtinti savo tapatybę per „**SAFE**“ registracijos procesą, kai to jūsų pareikalauja Departamentas. Kai užsiregistruosite „**SAFE**“, Departamentas jums atsiųs viešųjų paslaugų kortelę (PBS, angl. Public Services Card).

Taip pat galite gauti namų ūkio išmokų paketą, jei atitinkate **vieną** iš nurodytų sąlygų:

1. Esate vyresnis kaip 70 metų.
2. Gaunate slaugytojo pašalpą. Suteikiate visos darbo dienos slaugą ir kartu gyvenate su slaugomu asmeniu.

3. Esate 66–70 m. ir gaunate:
 - valstybinę pensiją (įmokinę);
 - valstybinę pensiją (neįmokinę);
 - našlių ar asmenų pergyvenusių registruotų partnerių (įmokinę) pensiją;
 - buvusios žmonos išmoką ar pašalpą; **ir**
 - įprastą „Garda“ našlės pensiją iš Teisingumo ir lygybės departamento; **ar**
 - lygiavertę socialinio draudimo pensiją / išmoką iš šalies, kurioje taikomi ES reglamentai, arba su kuria Airija yra sudariusi **dvišalį socialinės apsaugos susitarimą**.
4. Esate ne vyresni kaip 66 m. ir gaunate:
 - negalios pašalpą;
 - invalidumo pensiją;
 - aklųjų pensiją;
 - pašalpą už nedarbingumą ar darbininko kompensaciją kartu su neįgalumo pensija (mažiausiai 12 mėnesių); **ar**
 - lygiavertę socialinio draudimo pensiją / išmoką iš šalies, kurioje taikomi ES reglamentai, arba su kuria Airija yra sudariusi **dvišalį socialinės apsaugos susitarimą**.
5. Slaugote asmenį, kuris gauna **pašalpą už trečiojo asmens pagalbą** (angl. Constant Attendance Allowance).
6. Esate 66–70 m. ir atitinkate reikalingumo nustatymą.

€ Koks yra išmokos dydis?

Pašalpa	Dydis
Elektrai ir dujoms	35 Eur per mėnesį
Televizijos licencijai	Kai atitinkate reikalavimus namų ūkio išmokų paketui, galite pateikti prašymą dėl nemokamos televizijos licencijos nuo kitos jos atnaujinimo datos. Šią prašymo formą rasite namų ūkio išmokų pakete (žr. „ Kaip pateikti prašymą? “ 51 puslapyje).

Bet kokios išmokos dydis gali kisti. Dabartinius išmokų dydžius galite rasti Departamento išleistame buklete apie išmokų dydžius (SW19) svetainėje www.welfare.ie.

Kaip pateikti prašymą?

Prašymo formą **HB1** galite gauti:

- vietiniame „Intreo“ centre;
- vietiniame socialinio aprūpinimo filiale;
- vietiniame gyventojų informacijos biure; **ar**
- internetinėje svetainėje www.welfare.ie/forms paspaudę nuorodą „kitos paramos“ (angl. Other Supports).

Prašymo formą ir kitus reikalingus dokumentus siųskite į:

Household Benefits Section

Department of Employment Affairs and Social Protection

Social Welfare Services

College Road

Sligo

F91 T384

Kas yra nemokamos kelionės?

Nemokamų kelionių sistema leis jums nemokamai keliauti valstybei priklausančiu viešuoju transportu. Į tai įeina autobusai, traukiniai ir Dublino „LUAS“ sistema su tam tikromis išimtimis.

Visi 66 m. ir vyresni nuolatiniai, legaliai Airijoje gyvenantys asmenys turi nemokamų kelionių teisę. Reikalavimus taip pat atitinka kai kurie asmenys, ne vyresni kaip 66 m.

Jei atitinkate reikalavimus nemokamoms kelionėms, gausite kortelę su kuria galėsite nemokamai naudotis viešuoju transportu. Norėdami pasinaudoti šia sistema, turite parodyti kortelę.

Nemokamų kelionių draugo kortelė

Kai kuriais atvejais, galima gauti ir nemokamų kelionių draugo kortelę. Ši kortelė leidžia jūsų draugui nemokamai keliauti su jumis. Niekas kitas negali naudotis jūsų nemokamų kelionių kortele. Ji skirta tik jums.

Nemokamos kelionės paslaugas taip pat teikia kai kurios privačios autobusų transporto kompanijos. Privačių autobusų transporto veiklos vykdytojai, kurie pasirinko nemokamų kelionių sistemą, priima nemokamų kelionių korteles. Norėdami sužinoti ar jūsų privataus autobusų transporto veiklos vykdytojas priima nemokamų kelionių korteles, susisiekite su Užimtumo ir socialinės apsaugos departamentu.

Naudodamiesi nemokamų kelionių kortele, privalote laikytis taisyklių, taikomų jūsų naudojam transporto tipui.

Kaip atitikti reikalavimus?

Teisę į nemokamas keliones įgaunate, jei legaliai ir nuolatos gyvenate Airijoje. Taip pat taikomos toliau nurodytos taisyklės.

Amžius

Įgyjate teisę į nemokamų kelionių sistemą, jei esate 66 metų arba vyresnis.

Gaunamos išmokos

Teisę į nemokamas keliones įgyjate, jei gaunate:

- negalios pašalpą;
- aklųjų pensiją;
- slaugytojo pašalpą; ar
- invalidumo pensiją.

Darbo vietos išmokos

Nemokamos kelionės taip pat galimos, jei gaunate pašalpą už nedarbingumą ar darbininko kompensaciją kartu su neįgalumo pensija mažiausiai 12 mėnesių.

Aklųjų pensiją

Jei esate aklas ar silpnaregis ir atitinkate medicinines sąlygas aklųjų pensijai gauti, taip pat įgyjate teisę naudotis nemokamų kelionių sistema.

Nustatytas slaugytojas

Nemokamų kelionių sistema galite naudotis, jei esate nustatytas asmens slaugytojas, kuris gauna:

- Pašalpa už trečiojo asmens pagalbą; **ar**
- Paskirto artimojo pašalpa iš Departamento.

Išmokos iš užsienio

Igyjate teisę naudotis nemokamų kelionių sistema, jei gaunate socialinio draudimo invalidumo ar panašią išmoką iš:

- kitos ES šalies; **ar**
- šalies, su kuria Airija yra sudariusi **dvišalį socialinės apsaugos susitarimą** mažiausiai 12 mėnesių laikotarpiui.

Našlys, našlė ar pergyvenęs registruotą partnerį

Galite įgyti teisę į nemokamų kelionių sistemą, jei esate 60 metų arba vyresnis našlys, našlė ar asmuo pergyvenęs registruotą partnerį. Tuo atveju, jūsų miręs sutuoktinis ar registruotas partneris privalėjo turėti nemokamų kelionių leidimą ir jūs turite gauti vieną iš šių išmokų:

- Našlių pensiją;
- Našlių ar asmenų pergyvenusių registruotą partnerį (įmokinę) pensiją;
- Našlių ar asmenų pergyvenusių registruotą partnerį (neįmokinę) pensiją;

- šeimos, kurioje yra tik vienas iš tėvų, išmoka;
- įprastą „Garda“ našlės pensiją; **ar**
- mirties išmokos pensiją pagal Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų išmokų sistemą. Pastaba: ši pensija gali būti panaši į socialinio draudimo pensiją ar išmoką iš ES šalies arba šalies, su kuria Airija yra sudariusi **dvišalį socialinės apsaugos susitarimą**.

Daugiau informacijos apie nemokamų kelionių sistemą rasite

internetinėje svetainėje www.welfare.ie/FreeTravel ar paskambinę numeriu (071) 915 7100

Kaip pateikti prašymą?

Jei esate 66 metų arba vyresnis

Užimtumo ir socialinės apsaugos departamentas jums automatiškai atsiųs nemokamų kelionių kortelę, jei:

- esate 66 metų arba vyresnis;
- gaunate socialinio aprūpinimo pensiją; **ir**
- patvirtinote savo tapatybę per „SAFE“ registracijos procesą, kai to jūsų pareikalavo Departamentas.

Jei esate ne vyresnis kaip 66 m.

Jei esate ne vyresnis kaip 66 m. ir patvirtinote savo tapatybę per „SAFE“ registracijos procesą, gausite nemokamų kelionių kortelę, jei jums skiriama:

- invalidumo pensija;
- aklųjų pensija;
- negalios pašalpa; **ar**
- slaugytojo pašalpa.

Jei nesate užsiregistravę „SAFE“, Departamentas paprašys tai padaryti prieš išduodamas nemokamų kelionių kortelę.

Prašymo formą **FT1** galite gauti:

- vietiniame „Intreo“ centre arba socialinio aprūpinimo filiale;
- vietiniame gyventojų informacijos biure; ar
- internetinėje svetainėje **www.welfare.ie/forms** paspaudę nuorodą „kitos paramos“ (angl. Other Supports).

Prašymo formą ir kitus reikalingus dokumentus siųskite į šį Departamentą:

Free Travel Section

Department of Employment Affairs and Social Protection

Social Welfare Services

College Road

Sligo

F91 T384

Kas yra pašalpa kurui?

Pašalpa kurui yra skiriama nustačius reikalingumą. Šis apmokėjimas padeda padengti išlaidas namų šildymui žiemos mėnesiais. Departamentas moka šią pašalpą žmonėms, kurie gauna ilgalaikę (15 mėnesių ar ilgiau) socialinio aprūpinimo išmoką. Kiekvienam namų ūkiui išmokama tik viena pašalpa kurui. Pašalpa kurui yra papildoma jūsų socialinio aprūpinimo išmoka.

Pašalpos kurui sezonas įprastai prasideda kiekvienų metų spalį, o baigiasi balandžio mėnesį.

Kaip atitikti reikalavimus?

Jei gaunate išmoką, skiriamą nustatant reikalingumą, pavyzdžiui, valstybinę pensiją (neįmokinę), jūs jau atitikssite reikalingumo nustatymą. Tai reiškia, jog jūs atitikssite reikalavimus pašalpai kurui.

Jei negaunate išmokos, skiriamos nustatant reikalingumą, ir gaunate išmoką pagal savo socialinio draudimo įrašą, pavyzdžiui, valstybinę pensiją (įmokinę), jums reikės atitikti reikalingumo nustatymą, kad atitiktumėte pašalpos kurui reikalavimus.

Galite atitikti pašalpos kurui reikalavimus, jei gaunate vieną iš šių išmokų:

- valstybinę pensiją (įmokinę) arba (neįmokinę);
- našlio, našlės ar asmens pergyvenusio registruotą partnerį (įmokinę) arba (neįmokinę) pensiją;
- nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų sistemą;
- aklųjų pensiją;
- invalidumo pensiją;

- negalios pašalpa;
- buvusios žmonos išmoką ar pašalpa; šeimos, kurioje yra tik vienas iš tėvų, išmoką;
- globėjo išmoką (įmokinę arba neįmokinę);
- bedarbio pašalpa (ilgiau kaip 15 mėnesių);
- ūkininkams teikiamą paramą;
- priešpensinę pašalpa;
- bazinę papildomą aprūpinimo pašalpa;
- pusinę slaugytojo pašalpa kartu su kita reikalavimus atitinkančią socialinio aprūpinimo išmoka.

Gyvenamoji vieta:

Taip pat galite atitikti pašalpos kurui reikalavimus, jei gyvenate vienas ar su:

- išlaikomu sutuoktiniu, registruotu partneriu ar asmeniu, gyvenančiu kartu / ar išlaikytiniais vaikais;
- kitais asmenimis gaunančiais vieną iš reikalaujamų išmokų, kurios atitiktų pašalpos kurui reikalavimus;
- asmeniu, kuris gauna slaugytojo pašalpa ar slaugytojo išmoką ir visą darbo dieną slaugo jus ar jūsų išlaikomą sutuoktinį, registruotą partnerį ar asmenį, gyvenantį kartu;
- asmeniu, kuris gauna bedarbio pašalpa ar bazinę papildomą aprūpinimo pašalpa.

€ Koks yra išmokos dydis?

Išmoką sudaro 24,50 Eur per savaitę nuo kiekvienų metų spalio iki balandžio mėnesio.

Asmenys, gaunantys tam tikras socialinio aprūpinimo išmokas, gali gauti visą pašalpą kuriai dvejomis bendrosiomis sumomis. Pirmą bendroji suma dažniausiai išmokama spalio mėnesio pradžioje, o antroji – sausį.

Ką daryti, kad išmoką gaučiau dvejomis bendrosiomis sumomis?

Kad pašalpa kuriai būtų išmokama dvejomis sumomis, užpildykite **FACPF1** formą mažiausiai mėnesį prieš numatytą pirmą bendrąją sumą. Šią formą taip pat galima gauti:

- vietiniame pašto skyriuje;
- „Intreo“ centre;
- socialinio aprūpinimo filiale.

Taip pat galite siųsti žinutę, įrašę „**FORM FUEL CHANGE**“ ir nurodę savo vardą numeriu **51909**.

Daugiau informacijos apie pašalpos degalams sistemą rasite internetinėje svetainėje www.welfare.ie/Fuel

Kaip pateikti prašymą?

Jei tai yra pirmas kartas pateikiant prašymą dėl pašalpos kurui, užpildykite **NFS1** prašymo formą. Šią formą galite gauti ir:

- vietiniame pašto skyriuje; ar
- siųsdami žinutę, įrašę „**FORM FUEL**“ ir nurodę savo vardą numeriu **51909**.

Prašymą pateikite prieš šildymo sezono pradžią (spalio mėnesio pradžia). Jei jūs pateiksite prašymą vėliau, Departamentas negalės pašalpos skirti atgaline data.

Ar prašymą turiu pateikti kiekvienais metais?

Jūs neturite pateikti prašymo dėl pašalpos kurui kasmet, kol nepasikeičia jūsų padėtis ir toliau gaunate tas pačias socialinio aprūpinimo išmokas.

Jei negaunate jokių socialinio aprūpinimo išmokų, pašalpa kurui gali būti tiesiogiai pervedama į jūsų finansinės įstaigos sąskaitą arba galite atsiimti pašalpą vietiniame pašto skyriuje.

Kur pateikti prašymą dėl pašalpos kurui?

Jūsų išmoka

- Invalidumo pensija
- Negalios pašalpa
- Nedarbingumo pašalpa

Prašymą siųskite

**Department of Employment
Affairs and Social Protection**
Social Welfare Services
Office Government Buildings
Ballinalee Road
Longford
N39 E4E

Tel: (043) 334 0000

- Ilgalaikė bedarbio pašalpa (15 mėnesių)
- Ūkininkams teikiama parama
- šeimos, kurioje yra tik vienas iš tėvų išmoka arba bedarbio pereinamojo laikotarpio išmoka

Užpildytą prašymo formą siųskite į vietinį „Intreo“ centrą arba socialinio aprūpinimo filialą.

Kur pateikti prašymą dėl pašalpos kurui?

Jūsų išmoka

- Našlių ar asmenų pergyvenusių registruotą partnerį (įmokinė) pensija;
- Našlių ar asmenų pergyvenusių registruotą partnerį (neįmokinė) pensija;
- Buvusios žmonos išmoka ar pašalpa;
- Valstybinė pensija (įmokinė) arba (neįmokinė);
- Aklujų pensija;
- Globėjo išmoka (įmokinė);
- Globėjo išmoka (neįmokinė);

Prašymą siųskite

**Department of Employment
Affairs and Social Protection**
Social Welfare Services
College Road
Sligo
F91 T384

Tel: (071) 915 7100

Kur pateikti prašymą dėl pašalpos kurui?

Jūsų išmoka

Bazinė papildoma aprūpinimo pašalpa;

Prašymą siųskite

Užimtumo reikalų ir socialinės apsaugos departamentu atstovui (buvo vadinamas Bendrijos aprūpinimo specialistu) vietiniame „Intreo“ centre.

Asmenys gaunantys išmokas iš šalies, kurioje taikomi ES reglamentai, arba su kuria Airija yra sudariusi **dvišalį socialinės apsaugos susitarimą**. Ši išmoka turi būti lygiavertė vienai iš išvardintų, reikalavimus atitinkančių išmokų.

National Fuel Scheme
Social Welfare Services
College Road
Sligo
F91 T384

Tel: (071) 915 7100

Papildoma informacija

Daugiau apie PRSI	65
Aprašymas, kas moka pagrindines, vadove minimas PRSI klasių įmokas	67
Kurios PRSI klasės apima kurias išmokas vyresniems žmonėms?	69
Žodynas	71
2019 m. dydžiai už reikalavimus atitinkantį suaugusįjį ir vaiką	76
Daugiau informacijos	78

Daugiau apie PRSI

Jeigu esate įdarbintas ar dirbate savarankiškai, turėsite mokėti tam tikros PRSI klasės įmoką.

Šioje dalyje pateiktos dvi lentelės, kurios, tikimės, jums padės.

1 lentelė nurodo, kokią PRSI klasės įmoką moka skirtingi darbuotojai. Jūsų atlyginimo lapelis nulems, kurios PRSI klasės įmokas mokėsite. Jei dirbate savarankiškai, tikėtina, jog mokate S klasės PRSI įmokas. 1 lentelė yra 67 puslapyje.

2 lentelė nurodo, į kokias socialinio aprūpinimo paramas galite gauti teisę, priklausomai nuo mokamos PRSI klasės įmokos. 2 lentelė yra 69 puslapyje.

Svarbu

Jei esate darbuotojas, kuris moka A klasės socialinio draudimo įmokas, paprašykite, jog darbdavys įmokas pakeistų į J klasę, kai jums sueis 66 metai.

Jeigu dirbate savarankiškai ir mokate S klasės socialinio draudimo įmokas, po 66-ojo gimtadienio turėtumėte mokėti M klasės įmokas.

Tai svarbu atlikti, nes kai pasieksite amžių, kada galėsite pateikti prašymą dėl valstybinės pensijos (šiuo metu 66 m.), jums nebereiks mokėti PRSI net jei ir toliau dirbate. **Jūsų socialinio draudimo įrašė turimos PRSI įmokos taip pat yra svarbios.**

Norėdami įgyti teisę į šiame vadove nurodytas išmokas, jums prireiks tam tikro PRSI įmokų skaičiaus. Pagrindinėje vadovo dalyje bandome paaiškinti, kokio PRSI įmokų skaičiaus reikia, norint įgyti teisę į tam tikras socialinio aprūpinimo išmokas, bet tai yra sudėtinga ir peržengia šio vadovo ribas. Patariame gauti savo socialinio draudimo įrašo kopiją internetinėje svetainėje www.mywelfare.ie ar paskambinę numeriu **01 471 5898** ir spustelėję 4 pasirinkimą. Šis įrašas parodys, kiek įmokų esate sumokėję kiekvienais metais kuriais dirbote. **Šią informaciją galite gauti ir vietiniame „Intreo“ centre arba socialinio aprūpinimo filiale.**

Kaip gauti prieigą prie savo socialinio draudimo įrašo internetu?

Norėdami gauti prieigą prie MyWelfare.ie paslaugų, turite turėti patvirtintą „MyGovID“ paskyrą.

Įeikite į „MyWelfare“ puslapį prisijungdami su „MyGovID“ paskyra: vartotojo vardu (el. paštu) ir slaptažodžiu.

Kaip užsiregistruoti ir daugiau informacijos apie „MyGovID“ rasite internetinėje svetainėje www.mygovid.ie.

Ar įskaičiuojamas mano socialinis draudimas, už kurį mokėjau kitoje šalyje?

Galite naudoti bet kurias socialinio draudimo įmokas, kurias mokėjote ES šalyje arba šalyje, su kuria Airija yra sudariusi **dvišalį socialinės apsaugos susitarimą**, kad pasiektumėte sumokėtų PRSI įmokų skaičių pensijos ar kitos išmokos gavimui.

Prieš mums priskiriant jūsų PRSI įrašą iš kitos šalies, turite atitikti papildomas sąlygas, keliamas kai kurioms sistemoms (pavyzdžiui, bedarbio išmokai). Daugiau informacijos apie bedarbio išmoką rasite 10 puslapyje.

1 lentelė: Aprašymas, kas moka pagrindines, vadove minimas PRSI klasių įmokas

PRSI klasė	Asmenų aprašymas, kurie patenka į šiame vadove nurodytas pagrindines PRSI įmokų klases.
A klasė	<ul style="list-style-type: none"> • Pramoninio, komercinio ir paslaugų tipo darbo darbuotojai, kurie uždirba daugiau kaip 38 Eur per savaitę prieš bet kokius išskaičiavimus • Valstybės tarnautojai, įdarbinti 1995 m. balandžio 6 d. arba vėliau • Bendrijos užimtumo darbuotojai, įdarbinti 1996 m. balandžio 6 d. arba vėliau.
B klasė	<ul style="list-style-type: none"> • Nuolatiniai valstybės tarnautojai ir Gardaí (policininkai), įdarbinti iki 1995 m. balandžio 6 d. • Gydytojai ir dantistai, valstybinės tarnybos įdarbinti iki 1995 m. balandžio 6 d.
C klasė	<ul style="list-style-type: none"> • Įgalioti kariuomenės pareigūnai ir kariuomenės slaugos paslaugų nariai, įdarbinti iki 1995 m. balandžio 6 d.
D klasė	<ul style="list-style-type: none"> • Nuolatiniai ir į pensiją teisę turintys valstybės tarnautojai, įdarbinti iki 1995 m. balandžio 6 d.
E klasė	<ul style="list-style-type: none"> • Anglikonų bažnyčios reprezentacinės grupės įdarbintas dvasininkas
H klasė	<ul style="list-style-type: none"> • Gynybos pajėgų personalas
P klasė	<ul style="list-style-type: none"> • Savarankiškai dirbantys žvejai ir žvejės
S klasė	<ul style="list-style-type: none"> • Savarankiškai dirbantys asmenys, įskaitant kai kurių įmonių direktorius, individualius prekiautojus ir kitus asmenis, kurie iš investicijų, nuomų ir aptarnavimo uždirba daugiau kaip 5 000 Eur

Svarbu: Jei esate darbuotojas, kuris moka A klasės socialinio draudimo įmokas, paprašykite, kad darbdavys įmokas pakeistų į J klasę, kai jums sueis 66 metai. **Jūsų atlyginimo lapelis nulems, kurias PRSI klasės įmokas mokėsite.**

Jeigu dirbate savarankiškai ir mokate S klasės socialinio draudimo įmokas, po 66-ojo gimtadienio turėtumėte mokėti M klasės įmokas.

Kai pradėsite gauti valstybinę pensiją, jūsų PRSI klasė turėtų būti pakeista į J ir M klasę, kad nebereikėtų mokėti PRSI įmokų. Tai yra paskutinė socialinio aprūpinimo išmoka, kurią galite gauti.

Kuri PRSI klasė apima kurias išmokas vyresniems asmenims?

Jei mokate A klasės PRSI įmokas, kurios taikomos daugeliui dirbančiųjų asmenų, įgyjate teisę pateikti prašymą dėl visų keturių toliau išvardintų išmokų.

Tačiau jei mokate P klasės įmokas, įgyjate teisę pateikti prašymą tik dėl bedarbio išmokos (ribotos).

2 lentelė: Mokamos PRSI klasių įmokos ir įgyjama teisė į išmoką

PRSI klasė	A	B	C	D	E	H	P	S
Išmokos:								
Slaugytojo išmoka	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Žr. pastabą žemiau		
Valstybinė pensija (įmokinė)	Taip				Taip	Taip		Taip
Bedarbio išmoka	Taip					Taip	Taip – ribota išmoka	
Našlių ir pergyvenusių registruotų partnerių (įmokinė) pensija	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Žr. pastabą žemiau		Taip

Pastaba: Gynybos pajėgų **nariai** moka tik H klasės įmokas ir įgyja teisę tik į slaugytojo išmoką ir našlių ar pergyvenusių registruotų partnerių (įmokinę) pensiją, kol jie tarnauja gynybos pajėgose.

Prisiminkite: PRSI sąlyga yra tik dalis išmokos reikalavimo atitikimo. Norėdami sužinoti, kokios sąlygos taikomos išmokai, prašome skaityti atitinkamą dalį.

Žodynas

Dvišalis socialinės apsaugos susitarimas

Tokio tipo susitarimas yra tarp Airijos ir kitos valstybės. Jis apsaugo Airijos piliečių teisę į pensiją, kurie dirba kitose šalyse. Taip pat atvirkščiai, piliečių, kurie atvažiuoja dirbti į Airiją, teises.

Pašalpa už trečiojo asmens pagalbą

Ši pašalpa gali būti mokama kas savaitę, kaip neįgalumo pensijos priedas, jei turite rimtą negalią, dėl kurios jums reikia asmens kasdieninės pagalbos namuose, kuris rūpintųsi jūsų asmeniniais poreikiais mažiausiai 6 mėnesius. Privalote gauti 50 procentų ar didesnio neįgalumo pensiją. Teisė į pašalpą už trečiojo asmens pagalbą priklauso nuo.

Užimtumo reikalų ir socialinės apsaugos departamento medicinos patarėjo rekomendacijos. Pašalpos negausite, jei esate ligoninėje ar panašioje įstaigoje. Pašalpa už trečiojo asmens pagalbą nemokama ne ES šalyse.

Mokestiniai metai

Mokestiniai metai yra priešpaskutiniai fiskaliniai metai, kurie yra metai, prieš prašymo pateikimą. Pavyzdžiui, jei jūs pateikėte prašymą 2018 m., mokestiniai metai yra 2016 m.

Nuolatinis Airijos gyventojas

Nuolatinis Airijos gyventojas reiškia, jog gyvenate Airijoje ir galite įrodyti glaudų ryšį su Airijos valstybę, pavyzdžiui, jūs gimėte ir užaugote Airijoje, joje gyvena artimieji ir t. t. Atsižvelgiame į šias keturias savybes, spręsdami ar jūs esate nuolatinis Airijos gyventojas. Jos yra:

1. turite teisę gyventi Airijoje;
2. gyvenimo Airijoje laikotarpis;
3. ar nuolat gyvenote Airijoje; **ir**
4. jūsų bendra gyvenamoji padėtis Airijoje.

Jūs galite būti nuolatinis Airijos gyventojas ir praleisti laiką užsienyje atostogaudami, keliaudami ar studijuodami. Jei tai yra jūsų išmokos sąlyga, privalote ir toliau būti nuolatinis Airijos pilietis, kol jums mokama išmoka.

Apdraudžiamas darbas

Apdraudžiamas darbas yra 16–66 m. amžiaus asmenų darbas, kuris yra apmokestintas socialinio draudimo įmokomis.

Draudimo įrašas (darbo) / PRSI įrašas

Tai įrašas, kuriame Departamentas registruoja visas jūsų mokamas PRSI įmokas, kai dirbate apdraustą darbą.

Norėdami patikrinti savo socialinio draudimo įrašą (apdraudžiamo darbo duomenis), jums reikės su jūsų PPS numeriu prisijungti internetinėje svetainėje **www.welfare.ie** ir patikrinti savo įrašą. Be to, norint patikrinti įrašą, reikės susikurti paskyrą („MyGovID“ paskyrą). Kai tai atliksite, galėsite:

- paprašyti, kad jūsų draudimo įmokų įrašo kopiją (įmokų išsklotinę) atsiųstu nurodytu adresu;

ar

- paskambinti mūsų Įrašų skyriui numeriu 01 471 5898 ir spustelti 4 pasirinkimą. Jie jums atsiųs kopiją.

Reikalingumo nustatymas

Tai reiškia, jog nustatome ar jūs įgyjate teisę į išmokas ir pašalpas. Tai priklauso nuo jūsų pajamų, turimos nuosavybės vertės (neįskaitant jūsų būsto) ir santaupų. Į reikalingumo nustatymą įeina jūsų ir jūsų sutuoktinio pajamos. Tai yra naudojama tam, kad būtų nustatoma, kiek turėsime jums mokėti, jei atitikssite reikalavimus.

„MyGovID“ paskyra

Tai yra bendra, saugi internetinė paskyra, su kuria lengviau galima pasiekti daugelį vyriausybės teikiamų paslaugų. Norint gauti patvirtintą „MyGovID“ paskyrą, prireiks viešųjų paslaugų kortelės ir mobiliojo telefono. Daugiau informacijos rasite ir „MyGovID“ paskyrą susikursite internetinėje svetainėje **www.MyGovID.ie**. Jums gali padėti vietinis „Intreo“ centras.

„MyWelfare“

Tai yra internetinis aprūpinimo paslaugų puslapis. Jame pasiekiamos paslaugos, įskaitant registraciją į susitikimus ir prašymo pateikimą dėl kai kurių šiame vadove minimų išmokų. Tai saugu, patikima ir pasiekama visuose įrenginiuose. Daugiau informacijos rasite internetinėje svetainėje www.mywelfare.ie.

P45

Tai yra dokumentas, kurį gauna darbuotojas, kai išeina iš darbo. Jame nurodomas visas uždarbis iki išėjimo datos, taip pat ir jūsų darbdavio atskaityti mokesčiai bei PRSI.

Paskirta artimojo pašalpa

Šis mokėjimas skiriamas kaip valstybinės pensijos priedas 66 m. ar vyresniems asmenims, kurie suteikia nuolatinę slaugą artimajam. Slaugomas asmuo privalo gauti reikalavimus atitinkančią išmoką iš Departamento.

Reikalavimus atitinkantis suaugusysis

Tai reiškia, jog jūsų sutuoktinio ar partnerio pajamos yra mažesnės už tam tikrą lygį ir jūs dėl jų gaunate padidinta išmoką.

Reikalavimus atitinkantis vaikas

Tai reiškia, jog galite gauti ir papildomą sumą už vaiką. Tai vadinama Padidiniu už reikalavimus atitinkantį vaiką.

Kad gautumėte šį padidinimą, jūsų vaikas privalo:

- gyventi su jumis Airijoje;
- būti atitinkamo amžiaus išmokai, kurios prašote (amžiai skiriasi pagal tam tikrą sistemą); **ir**
- nebūti teisiškai globojamas.

Saugus registracijos procesas

Šį procesą naudoja Departamentas, jog įrodytų ir patvirtintų asmens tapatybę ir įsitikintų, kad žmogus, besinaudojantis paslaugomis, yra kuo skelbiasi. Kai užsiregistruosite šiai paslaugai internetu, turėsite atvykti į jūsų pasirinktą „Intreo“ centrą, kad gautumėte viešųjų paslaugų kortelę. Jūsų vietinis „Intreo“ centras padės su šiuo procesu. Kad gautumėte tokias paslaugas kaip nemokamų kelionių pašalpą, turite užbaigti šį procesą.

Socialinio draudimo įrašas

Žr. „Draudimo įrašas“ 73 puslapyje.

Neuždirbtosios pajamos

Į neuždirbtąsias pajamas įeina: nuomos pajamos, investavimo pajamos, dividendai (pinigai kompanijų akcininkams) ir palūkanos už indėlius ir santaupas. Šios pajamos apmokestinamos PRSI.

2019 m. padidintos išmokos reikalavimus atitinkantiems suaugusiesiems ir vaikams

Socialinio draudimo išmokos:

Išmoka	Suaugusysis	Ne vyresnis kaip 12 m. vaikas	12 m. ir vyresnis vaikas
Valstybinė pensija (įmokinė)			
Ne vyresnis kaip 66 m. suaugusysis	165,40 Eur	36 Eur	40 Eur
66 m. ir vyresnis suaugusysis	222,50 Eur	36 Eur	40 Eur
Našlių ar pergyvenusių registruotų partnerių (įmokinė) pensija	Netaikoma	36 Eur	40 Eur
Invalidumo pensija	148,90 Eur	36 Eur	40 Eur
Slaugytojo išmoka	Netaikoma	36 Eur	40 Eur
Neįgalumo išmoka	Netaikoma	36 Eur	40 Eur
Bedarbio išmoka	134,70 Eur	36 Eur	40 Eur

Socialinės pagalbos išmokos

Išmoka	Suaugusysis	Ne vyresnis kaip 12 m. vaikas	12 m. ir vyresnis vaikas
Valstybinė pensija (neįmokinė)	156,60 Eur	36 Eur	40 Eur
Slaugytojo pašalpa	Netaikoma	36 Eur	40 Eur
Negalios pašalpa / aklujų pensija	134,70 Eur	36 Eur	40 Eur
Našlių ar pergyvenusių registruotų partnerių (neįmokinė) pensija	Netaikoma	36 Eur	40 Eur
Šeimos, kurioje yra tik vienas iš tėvų, išmoka	134,70 Eur	36 Eur	40 Eur
Bedarbio pašalpa	Netaikoma	36 Eur	40 Eur
18–24 m. amžiaus	112,70 Eur	36 Eur	40 Eur
25 m. arba vyresni	134,70 Eur	36 Eur	40 Eur

Daugiau informacijos

Šis bukletas yra tik informacinis orientyras, o ne teisinis aiškinimas ar informacija.

Daugiau informacijos rasite internetinėje svetainėje www.welfare.ie ar paskambinę į vietinį „Intreo“ centrą ar socialinio aprūpinimo filialą, kur personalas jums padės.

**An Roinn Gnóthaí Fostaíochta
agus Coimirce Sóisialaí**
Department of Employment Affairs
and Social Protection